

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Ryby a soudců JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Milana Taubera ve věci žalobce: **Ing. M. H.**, bytem P., zast. JUDr. Patrikem Petrikem, advokátem v Praze 1, Štupartská 599/4, proti žalovanému: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, s doručovací adresou: Pracoviště pro Prahu a střední Čechy, Praha 9, Sokolovská 855/225, o přezkum rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2014 č.j. 42000/004566/14/010/NT, ve spojení s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2014 č.j. 42000/004566/14/010/NT (dále „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 4. 2014 č.j. 42013/151336/14/713/060/Lec (dále „*prvostupňové rozhodnutí*“). Prvostupňovým rozhodnutím byl podle ust. § 6 odst. 4 písm. a) bodu 7. a § 104a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a podle ust. § 15a odst. 1, § 15a odst. 2 písm. b) a § 17 odst. 3 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále „*zákon o pojistném na sociální zabezpečení*“), stanoven přeplatek na pojistném za rok 2013 ve výši 22 315,- Kč.

V *prvním žalobním bodě* žalobce namítá, že napadené rozhodnutí i prvostupňové rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná z důvodu nesrozumitelnosti. Nesrozumitelnost spatřuje ve skutečnosti, že rozhodnutí nesplňují všechny požadavky kladené na ně v ust. § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „*správní řád*“) konkrétně požadavek na řádné odůvodnění rozhodnutí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí

nelze podle názoru žalobce zjistit, jakým způsobem správní orgány dospěly ke zjištění výše přeplatku na pojistném za rok 2013 a jakými právními předpisy se při tomto zjištění řídily. Podle žalobce není rovněž zjištělné, proč žalovaný, resp. správní orgán prvního stupně neakceptoval výpočet přeplatku učiněný žalobcem v žádosti, kterou se žalobce domáhal vrácení přeplatku na pojistném za rok 2013.

Kromě shora uvedeného má žalobce též za to (*druhý žalobní bod*), že postupem žalovaného došlo k porušení zásady legality a zásady zákazu zneužívání pravomoci. Podle názoru žalobce správní orgány postupovaly při výpočtu přeplatku podle blíže nespecifikovaného metodického pokynu. Tento postup je podle žalobce nezákonný, neboť metodický postup je svou povahou vnitřní předpis, který má za účel sjednocovat praxi správního orgánu, avšak nemůže stanovit nová práva a povinnosti žalobci a rozhodně nemůže stanovit jiný postup výpočtu, než je stanoven v zákoně o pojistném na sociální zabezpečení. Jakýkoli postup, který nemá oporu v zákoně o pojistném na sociální zabezpečení, porušuje podle žalobce zmíněné procesní zásady.

Závěrem (*třetí žalobní bod*) žalobce poukazuje na to, že pokud by pro způsob výpočtu výše přeplatku na pojistném existoval dvojí možný výklad, správní orgány by měly v souladu s nálezem Ústavního soudu I. ÚS 643/06 ze dne 13. 9. 2007 zvolit výklad pro adresáta veřejné správy (tedy žalobce) příznivější.

Ve *vyjádření k žalobě* žalovaný uvedl, že Pražská správa sociálního zabezpečení je vázána platnou právní úpravou v oblasti zákona o pojistném na sociální zabezpečení. Při výpočtu přeplatku na pojistném vycházela z ust. § 15a tohoto zákona. Poukázal dále na to, že žalobce za období leden až březen 2013 dosáhl součtem vyměřovacích základů vyměřovacího základu 690 000,- Kč a že maximálního vyměřovacího základu pro odvod pojistného žalobce dosáhl v červnu 2013, kdy již byl účastníkem důchodového spoření a kdy mu bylo z vyměřovacího základu jednotlivými zaměstnavateli sráženo 3,5 %. Z tohoto důvodu byl žalobci vrácen přeplatek na pojistném ve výši 3,5 % z úhrnu vyměřovacích základů, který přesahuje maximální vyměřovací základ stanovený pro rok 2013 (ve výši 3,5 % z částky 637 568,- Kč, tedy 22 315,- Kč). Žalovaný navrhuje, aby soud podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V *replce* žalobce v reakci na vyjádření žalovaného uvádí, že žalovaný vychází při svých výpočtech z fikce, že přeplatek se stanoví ve výši 3,5 % z rozdílu mezi úhrnem vyměřovacích základů žalobce a maximálním vyměřovacím základem stanoveným pro rok 2013 (protože se žalobce stal k 1. 4. 2013 účastníkem důchodového spoření), avšak nijak nezohledňuje skutečnost, že odvod byl celoročně povinný, a to ve výši 6,5 % vyměřovacího základu. Žalobce tak má za to, že skutečně odvedené částky nad 6,5 % za období ledna až března 2013 by se měly zahrnout do přeplatku v plné výši. K replce pak přiložil tabulku svých propočtů, které vycházejí z vypočtených tzv. měsíčních maximálních vyměřovacích základů.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně rozhodnutí prvostupňového v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Ve věci samé rozhodl bez nařízení jednání, neboť s tím účastníci souhlasili (§ 51 odst. 1 s.ř.s.). Věc posoudil takto:

Podle ust. § 15a odst. 1 zákona o pojistném na sociální zabezpečení je maximálním vyměřovacím základem zaměstnance pro placení pojistného částka ve výši čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy. Rozhodným obdobím, z něhož se zjišťuje maximální vyměřovací základ zaměstnance, je kalendářní rok. Maximální vyměřovací základ zaměstnance je tvořen součtem vyměřovacích základů zaměstnance zjištěných v kalendářním roce, za který se maximální vyměřovací základ zjišťuje.

Podle ust. § 15a odst. 2 písm. b) zákona o pojistném na sociální zabezpečení se považuje pojistné zaplacené zaměstnancem z úhrnu jeho vyměřovacích základů ze všech zaměstnání, který přesahuje tento maximální vyměřovací základ, za přeplatek na pojistném (§ 17 cit. zákona), přesáhne-li v kalendářním roce úhrn vyměřovacích základů zaměstnance maximální vyměřovací základ podle odstavce 1 § 15a cit. zákona a je-li zaměstnanec v tomto roce zaměstnán u více zaměstnavatelů; tento přeplatek však nemůže být vyšší než částka, která byla zaměstnanci z jeho příjmů sražena na pojistném.

Soud se nejprve zabýval námitkou žalobce uvedenou v *prvním žalobním bodě*, a to tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí z důvodu nesrozumitelnosti pro nedostatek odůvodnění. Dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí i prvostupňové nejsou nepřezkoumatelná a splňují všechny náležitosti stanovené v § 68 správního řádu. Co se týče odůvodnění, jehož nedostatečnost žalobce namítal, soud uvádí, že v obou předmětných rozhodnutích je z odůvodnění zcela zřejmé, jakým postupem správní orgány dospěly k výpočtu přeplatku (viz předposlední odstavce napadeného rozhodnutí a předposlední odstavce prvostupňového rozhodnutí), přičemž z obou je zjevně seznatelné, podle jakých právních ustanovení postupovaly, a tudíž proč je přeplatek na pojistném stanoven v jiné výši než přeplatek vypočtený žalobcem. Skutečnost, že je popis způsobu výpočtu poněkud strohý, sama o sobě ve spojení se správním spisem obsahujícím podrobné informace o výpočtu a stanovení přeplatku (viz zejména propočet nazvaný *Žádost o vrácení přeplatku na pojistném č. 12/2014, č.l. 1/2014/2* a tzv. *Způsob výpočtu přeplatku podle pracovního postupu, č.l. NP/MAX/137/14-7*), do něhož měl žalobce právo nahlédnout jak během správního, tak i soudního řízení, nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného ani prvostupňového rozhodnutí. Námitka proto není důvodná.

Poté se soud zabýval námitkou (*druhý žalobní bod*), že správní orgány postupovaly při výpočtu přeplatku nezákonně. V prvé řadě je třeba uvést, že žalovaný byl při výpočtu vázán zákony, především pak zákonem o pojistném na sociální zabezpečení, a jakýkoli metodický pokyn k výpočtu přeplatku je jen technickou výpočetní pomůckou, která samozřejmě nesmí jít nad zákon, resp. contra legem, ale podle učiněného přezkumu obou správních rozhodnutí a správního spisu ani nešla.

Podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení je zaměstnavatel povinen odvádět i pojistné, které je povinen platit zaměstnanec (§ 8 odst. 1), přičemž zaměstnavatel odvádí pojistné měsíčně (§ 9 odst. 1 cit. zákona). Zároveň § 15a zákona o pojistném na sociální zabezpečení nepřímou stanoví strop výše odváděného pojistného.

Soud dospěl k závěru, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem o pojistném na sociálním zabezpečení, když přeplatek na pojistném vypočetl tak, že stanovil rozhodný okamžik (červen 2013), v němž žalobce dosáhl maximálního vyměřovacího základu (a v návaznosti na to i maximální výše platby pojistného), a jako přeplatek určil vše, co žalobce dále na pojistném na sociální zabezpečení zaplatil. Jelikož od rozhodného okamžiku dále činila sazba pojistného žalobce v souladu s ust. § 7 odst. 1 písm. b) bod 2. zákona

o pojistném na sociální zabezpečení (v tehdy aktuálním znění) 3,5 % z vyměřovacího základu, žalovaný, resp. správní orgán prvního stupně správně vypočetl podle ust. § 15a odst. 1 a 2 zákona o pojistném na sociální zabezpečení přeplatek na pojistném jako 3,5 % z rozdílu součtu vyměřovacích základů žalobce v kalendářním roce 2013 a maximálního vyměřovacího základu ve výši čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy.

Součet všech vyměřovacích základů žalobce za rok 2013 činil celkem částku 1 880 000,- Kč, maximální roční vyměřovací základ pro pojistné na sociální zabezpečení (48násobek průměrné mzdy), stanovený pro rok 2013 pak činil 1 242 432,- Kč. Z toho plyne, že rozdíl mezi nimi tvořil částku 637 568,- Kč. Procentní sazba 3,5 % z této částky po zaokrouhlení činí částku ve výši 22 315,- Kč. Soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že správní orgány postupovaly v souladu se zákonem o pojistném na sociální pojištění (konkrétně ust. § 15a) a zároveň se nedopustily početní chyby.

Na tomto místě je třeba poznamenat, že při výpočtu přeplatku nelze postupovat způsobem, který naznačil žalobce (zvláště v replice) a podle něhož by se měl z maximálního vyměřovacího základu vypočíst jakýsi měsíční maximální vyměřovací základ a konkrétní vyměřovací základ žalobce v každém měsíci poměřovat s tímto „měsíčním maximálním vyměřovacím základem“, resp. v každém měsíci vypočíst maximální sazbu pojistného a tu poměřit s pojistným zaplaceným. Zákon o pojistném na sociálním pojištění je koncipován tak, jak bylo popsáno výše, tedy že žalobce (resp. jeho zaměstnavatel) má povinnost platit pojistné do té doby, dokud nedosáhne pomyslného stropu stanoveného v § 15a zákona o pojistném na sociální zabezpečení. Teprve po dosažení tohoto stropu se platby na pojistné „zastaví“, resp. vrací. Výkladu žalobce odporuje i samotné znění § 15a odst. 1 zákona o pojistném na sociální zabezpečení, ve kterém je výslovně stanoveno, že rozhodným obdobím pro výpočet maximálního vyměřovacího základu je kalendářní rok, nikoli kalendářní měsíc.

Jinými slovy maximální vyměřovací základ se zjišťuje za kalendářní rok, přičemž dikce ust. § 15a odst. 1 zákona o pojistném na sociální zabezpečení nevyvolává možnost dvojího výkladu. Zákon o pojistném na sociální zabezpečení v citovaném ustanovení neoperuje s pojmem „měsíční maximální vyměřovací základ“, nýbrž institut maximálního vyměřovacího základu váže na kalendářní rok. V tomto smyslu lze odkázat na podrobné vyjádření žalovaného k žalobě, s jehož výkladem se soud ztotožňuje.

K *třetímu žalobnímu bodu* tak lze shrnout, že v projednávaném případě neexistují dva možné konkurenční způsoby výpočtu přeplatku, jak se domnívá žalobce s tím, že přednost se by se měla dát podle judikatury tomu, který je výhodnější pro žalobce, nýbrž jen postup jeden - ten, který předvídá zákon v § 15a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o pojistném na sociální zabezpečení a který použila Pražská správa sociálního zabezpečení jako správní orgán prvního stupně a žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení. Odkaz na ústavní judikát proto zde nemá uplatnění.

Žalovaný pak nebyl povinen komentovat způsob a jednotlivé kroky výpočtu učiněného, resp. jen naznačeného žalobcem, nýbrž odpovědět na odvolací námitky (v zásadě shodné se žalobními námitkami), které spočívají ve výtce, že napadené rozhodnutí a prvostupňové rozhodnutí neobsahují řádné a přezkoumatelné odůvodnění či vysvětlení, jak správní orgán určil výši přeplatku a podle jakých zákoných ustanovení postupoval. Předposlední odstavce obou rozhodnutí dávají dostatečnou odpověď na obě položené otázky.

Z výše uvedených důvodů soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. a vychází ze skutečnosti, že žalobce nebyl v řízení úspěšný a žalovanému, který měl v řízení úspěch, procesní náklady nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 19. února 2016

JUDr. Jan Ryba
předseda senátu